

ሓጺር መልሲ ነቲ ብዲሞክራሲያዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ ዝወጸ
“ምትእኻኻብ ጽቡቕ፡ዕላምኡ ግን ንጹር ኣይኮነን” ዝብል ጽሑፍ

ታደሰ ኪዳነ   **በርሚንግሃም**

24/10/2018

ኣብ መርቡብ ሓበሬታ ተጎሩባን ገረግርን ብሓልዮት ዲሞክራሲያዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ ዝተጻሕፈ፡ ብድምጺ ሰላምን ዲሞክራሲን ኤርትራ’ውን ተፈንዮ ዝተባህለ ጽሑፍ ኣንቢቡ። እቲ ጽሑፍ ካብ ጌጋ መረዳእታ ዝነቅል ስኽፍታ ምዃኑ ስለ ዝተረዳእኩ ከኣ ኢየ መልሲ ክህበሉ ዝደለኹ። እዚ ሕጂ ከም መልሲ ዘቐርቦ ዘለኹ ትሕዝቶ ግን ብውልቂ ናተይ ጥራሕ እምበር፡ ኩልና ፈረምቲ ዝተሰማማዕናሉ ርእይቶ ዘይምዃኑ ኣቐዲመ ከነጽር እፈቱ።

ዲሞክራሲያዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ፡ ከምቲ ስሙ ዘነጽር፡ ውድብ እንተኾይኑ፡ ዝኾነ ጽሑፍ ቅድሚ ምውጽኡ ናይ ኣርትዖን ዳግመ ውከሳን መሰርሕ ክሓልፍ ኢኻ ትጽቡ። እዛ በዚ ክብ ኢሉ ዘሎ ኣርእሰቲ ዝወጸት ጽሑፍቲ ግን ነዚ መሰርሕ’ዚ ዝተኸተለት ኣይኮነትን። ከመይሲ፡ ንሕና እቶም ኣሰማትናን እንነበረሉ ከተማን ኣቐሚጥና “ምእላይ ኢሰያስ ካብ ስልጣን” ዝሓተትና ተጋደልቲ ህዝባዊ ግምባር ነበር፡ “ምትእኻኻብ ፈጠርና፡ ማሕበር ኣቐምና ወይ ውድብ መሰሪትና” ኣይበልናን። ኣብቲ ናትና ጽሑፍ’ውን “ምትእኻኻብ” ትብል ሓረግ ፈጺማ የላን። ብኸምኡ ከኣ ኢየ “ ጌጋ መረዳእታ” ዝብል ዘለኹ። እቲ ኣብቲ ጽሑፍ ሰፊሩ ዘሎ “ርዱእ . . . ናይ ኣረኣእያ ንጹርነት . . . የብሉን” . . . ስዒቡ’ውን “ ብሚስጢር መንግስታዊ ዕልዋ ምግባር ኢዩ” ናብ ዝብል መደምደምታ ዘብጽሕ ጽሑፍ’ውን ኣይዘርጋሕናን።

ንሕና ኣብ መግለጺና “ ናጽነት ኤርትራ ውህሉል ድምር ናይ 30 ዓመታት ብረታዊ ረጽሚ ኢዩ። እቲ ዓመታት ከኣ ናይ ኩሉ ህዝብን ናይ ኩሉ ተጋዳላይን ኢዩ፡ ኢሰያስ ኣፈወቂን መሳርሕቱን ግን ኣብ እንግድግ ውድብ ህዝባዊ ግምባር ተሓንጊርም ዝኣተዉ ኢዮም። ተጋደልቲ ህዝባዊ ግምባር ከኣ ነቲ ኣብቲ ጽሑፍ ብሓጺር ዘርዘርናዮ ዘሎና ኩነታት ኣይተቐለሰናን። ብምባል ኢሰያስ ብህጹጽ ካብ ስልጣን ክወርድ ዝጠልብ ጽሑፍ ዘርገሕና። ኣብቲ ንኢሰያስን ብጾቱን ሓንጊሩ ዝኣተዉ ውድብ ህዝባዊ ግምባር ዝነበሩ፡ ኣብ ደገ ዘለዉ ብጾትና ተመሳሳሊ መጻዋዕታ ከቐርቡ፡ እቶም ኣብ ውሸጢ ዘልዉ ከኣ ዝከኣል ክገብሩ ጸዊዕና። ኩሉ ህዝቢ ኤርትራን ኣባላት ሓይልታት ምክልኻልን ኣብ ምእላይ ኢሰያስ ክሰርሑ’ውን ጸዊዕና። ነዚ ጸውዒት’ዚ ዘቐረብናሉ ምክንያት ከኣ ህግደፍ ኣብ ድነ ታሪኽ ህዝባዊ ግምባር ዝኩበር፡ ብታሪኽናን ጅግነትናን ዝገደት ውዳቤ ስለ ዝኾነ ኢዩ።

ህግደፍ፡ ነታ “ሓርነት ኤርትራ” እትብል ሓረግ ብ”ዲሞክራሲን ፍትሕን” ተኪኡ ስምና’ውን ወሪሱ ኢዩ። በዚ ከኣ ኢና “ህግደፍ ንክቡር ስምና ኣይተርክሱ፡ ታሪኽና - ተሪኽ ጅግነትን ሓርነትንን እምበር፡ ታሪኽ ብርሰትን ጥፍኣትን ኣይኮነን” ንብል ዘለና። ብርግጽ ላዕለዎት ሓለፍቲ

ሀግደፍ፡ አብ ቃልሲ ምሳና ዝነበሩ ኢዮም። መተካኒታ ክቡር ታሪኽና ግን ኣይኮነን። ንሳቶም፡ ነቲ ኣብ ህዝባዊ ግምባር ዝነበረ፡ ኣብ ቅዋምን ፕሮግራምን ዝሰፈረ መትከላት ጉሒፎም፡ ካልእ ናይ ዕንወትን ብርሰትን መደባት ዝሓንጸጹ መዕነውቲ ኢዮም። እዞም ሕጂ ንኤርትራ ዝመርሖ ዘለዉ ሓለፍቲ እምበኣር፡ ካብቲ ስርናይ ተጎሊሎም ዝወጹ ክርዳድ ኢዮም። ክርዳድ ከኣ ምስ ስርናይ ተሓዊሱ ዝመጽእ እምበር፡ ንባዕሉ ስርናይ ኣይኮነን። ብኸምኡ ከኣ ኢና ዓው ኢልና “ተኣለዩ!!!” ንብል ዘለና። ከምዚ ዓይነት መጻዋዕታ ንምቕራብ ከኣ ውድብ፡ ማሕበር ወይ ምትእኻኻብ ክህልወካ ግድን ኣይኮነን። ብንጹር ንምዝራብ ከኣ ኣብ ዓፄ እንግሊዝ ናይ ተጋደልቲ ህዝባዊ ግምባር ዝበሃል ውድብ ማሕበር ወይ ፖለቲካዊ ምትእኻኻብ የለን። ብውሑዱ እነ ክሳብ ዝፈልጦ። ሓደ ካብቶም ፈረምቲ ከኣ ስለ ዝኾንኩ።

ብዛዕባቲ “ ናይ ኣረኣኢያ ንጹርነት . . የብሉን” ዝብል ግን፡ ንሕና ኢሲያስን ብጹቱን ካብ ስልጣን ይውረዱ” ኢና ዝበልና። ዋላ’ኳ ኣሉታዊ ሳዕቤን (unwanted and unintended consequence) ናይቲ ሓርነታዊ ቃልሲ እንተኾነ፡ ንዓኡቶም ናብ ስልጣን ዘብቅዮም፡ ናትና ናይ ተጋደልቲ ህዝባዊ ግምባር መስዋእትን ስንክልናን ኢዩ። ብንጹር ንምዝራብ ተጋደልቲ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ንኢሲያስ ናብ ስልጣን ኣየምጽዎን። ህዝቢ’ውን ኣይመረጸን። ኢሲያስ ኣብ መቓብር ተጋደልቲ ህዝባዊ ግምባር ዝሰወደ፡ ኣብ ስንክልናናን ዝፈሰሰ ደምናን ዝጠጠፀ ግናይ ፍጥረት ኢዩ። እቶም ዘምጸእናዮ ከኣ ኢና ‘ውረድ’ ንብል ዘለና። ኩሉ ኤርትራዊ፡ ኣብ ምእላይ ኢሲያስ ክሰርሕ’ውን ሓቲትና። ሕቶና እምበኣር ልዕሊኡ ዝኸይድ ፖለቲካዊ ንጹርነት ዘድልዩ ኣይኮነን። ናብ ስልጣንን ዕልዋን ዝመጣጠር ናይ በይንና ውድቤ’ውን የብልናን።

ብዛዕባቲ “ብሚስጢር መንግስታዊ ዕልዋ ምግባር ኢዩ” ዝብል ኣተሓሳስባ ግን፡ ኢሲያስን ንሱ ዝመርሖ ስርዓት ሀግደፍን ኣብ ሰደት ኣብ ዓፄ እንግሊዝ ብዝነበሩ ናይ 50 ተጋደልቲ ነበር ፈርማ ዝዕለዉ እንተ ዝኾኑ፡ ዓይንና ኣይመሓሰናን። ኣበይ’ዎ ወዮ ተኻኢሉ። ድሕሪ ዕልዋ’ኸ? ንዝብል ሕቶ ግን “ክንቡርኩት ከይንብርኩት፡ ኣብ ማይ ዘለዎ ቅድም ንብጸሕ “ ኢልና ክንሓልፎ ይሓይሽ።

ኢሲያስ ከም ውልቀ ሰብ ካብ ስልጣን እንተ ወሪደ፡ ብኻልእ ሰብ ክትካእ ይኽእል እንድዩ!!! ዝብል ሰኽፍታኹም ግን ቅኑዕ ኢዩ። “ሀግደፍ ናይ ገበነኛታትን ቀተልትን ምትእኻኻብ ስለ ዝኾነ፡ ኢሲያስ ባዕሉ ወይ ብባህርያዊ መሰርሕ እንተ ተኣልዩ፡ ሰብ-ስልጣን ሀግደፍ ገበናቶም ንምሸፋን ካብ መንጎኡም ሓደ ሰብ ኮፍ ከብሉ ይኽእሉ እንድዮም” ክበሃል ቅኑዕ ኢዩ። እዚ ከኣ ተጋደልቲ ህዝባዊ ግምባር ጥራይ ዘይኮንንና ኩሉ ኤርትራዊ ክሰርሓሉን ክጥንቀቅሉን ዘለዎ ኢዩ። እነ ብውልቀይ’ውን ነዚ ኣመልኪተ ሓያሎ ጽሑፋት ዘርጊሐ ነይረ ኢዩ። ሓንቲ ካብኡ ኣብ ገጸት ቶጎሩባ ዝሰፈረት፡ ነዛ እትሰዕብ ምውካስ ጽቡቕ ኢዩ። “ምምሕዳር ዞባታትን ምምቕራሕ ጸጋታት ሃገርናን ብመንጽር ጽገናዊ ለውጢ” ኣብ ትሕቲ ዝብል ኣርእስቲ ካብ ዝጸሓፍሉዎ ሓሙሽተ ተኸታተልቲ ዓንቀጻት ንእግረ መንገደይ ተንኪፈዮ ስለ ዝነበርኩ፡ ንዕኡ ምውካስ ይከኣል ኢዩ።

1ይ ክፋል

2ይ ክፋል

3ይ ክፋል

4ይ ክፋል

5ይን መወዳጃታን

አብ መደምደምታ ክብሎ ዝደለ፡ ዲሞክራሲያዊ ግምባር ሓርነት ኤርትራ ኮነ፡ ድምጺ ሰላምን ዲሞክራሲን ኤርትራ፡ ንትሕዝቶ ጸውዒትና ብቕነዕ ተረዲኦም ብዝሰፍሐ ከቃልሑዎ ኢዩ ዝግባእ። ብተወሳኺ፡ ህግደፍ አብ ድነ ክቡር ታሪኽ ህዝባዊ ግምባር ዝነበር፡ ናይ ገበነኛታት ምትእኻኻብ ምዃኑ ተረዲእኩም፡ ኩሉኹም አብ ህዝባዊ ግምባር፡ አብ ጎንና ተሰሊፍኩም ትቃለሱ ዝነበርኩም ብጹት - ንጸውዒትና ተኸቲልኩም፡ ካብ ሒመታን ትሒም ትሒምን ወጺእኩም ብቃልዕ ክትኩንንዎን፡ ቡበዘለኹም ብዓውታ “ውረድ!!!” ክትብልዎን ንጽውዕ፡ ኢሰያስን ብጹቲን ምሳና ተሓዊሶም ዝኣተዉ ክርዳድ እምበር ብቕደሙ’ውን ናትና ኣይነበሩን። ህዝብን ሰራዊትን ከኣ ንጸውዒትና ተኸቲሉ፡ ህግደፍ ንምጉሓፍ ተቢዑ ክሰርሕ ንጽውዕ። ኩለን ናይ ዜና ማዕከናት ከኣ፡ ንጸውዒትና ናብ እዝኒ ነበሲ ወከፍ ኤርትራዊ ክብጽሓልና ንላዕ። ብዛዕባ አብ መቓብር ህግደፍ አብ ኤርትራ ዝትከል ሰርዓት ግን፡ ንህዝቢ ኤርትራ ዝምልከት ጉዳይ ኢዩ። ናትና ናይ ተጋደልቲ ተሳትፎ ክህልዉ እንተ ተደልዩ ከኣ፡ ከም ኣባላት ህዝባዊ ግምባር ዘይኮነንና፡ ቡብውልቂ ከም ዜጋታት ጥራይ ኢዩ ዝኸውን። ተጋደልቲ ህዝባዊ ግምባር ስለ ዝነበርና ጥራይ፡ ሓደ ውሁድ ዝኾነ ፖለቲካዊ ኣረኣእያ ክህልወና ስለ ዘይክእል።

ታደሰ ኪዳነ
 ቦርሚንግሃም